

Cirkulärnr: 1999:91
Diariernr: 1999/1606
P-cirknr: 1999-2:26
Nyckelord: EG/EU
Handläggare: Kristina Ossmer
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 1999-06-23
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Rubrik: Rådets direktiv 97/81/EG om ramavtal om
deltidsarbete undertecknat av UNICE, CEEP och EFS
Bilagor: Rådets direktiv 97/81/EG

Personalpolitik: 1999-2:26

Nyckelord: EG/EU

Förhandlingssektionen
Kristina Ossmer

199-06-23

Kommunstyrelsen
Personalfrågor

Rådets direktiv 97/81/EG om ramavtal om deltidsarbete undertecknat av UNICE, CEEP och EFS

De europeiska arbetsmarknadsparterna UNICE, CEEP och EFS som också kallas parterna i den sociala dialogen ingick den 6 juni 1997 ett ramavtal om deltidsarbete. Avtalet hade föregåtts av flera år av rådfrågningar och förhandlingar. Ramavtalet är en del av det direktiv 97/81/EG som EU:s Ministerråd kom att anta den 15:e december 1997.

Bakgrund

Det var först genom Maastrichtfördraget 1993 och det sociala protokollet med tillhörande avtal som möjligheten att **förhandla** fram avtal som leder till direktiv, dvs gemenskapslagstiftning, tillkom. Detta är det andra direktivet som grundar sig på ramavtal och därmed är ett resultat av förhandlingar mellan parterna i den sociala dialogen. Det första var föräldraledighetsdirektivet (96/34/EG). Vid det tillfället hade vi ännu inte möjlighet att delta i förhandlingar. Det är CEEP som representerar bl.a. Kommun- och Landstingsförbundet i den sociala dialogen.

Före tillkomsten av Maastrichtavtalet, det sociala protokollet och det sociala avtalet var det tillräckligt att kommissionen i olika omgångar rådfrågade parterna sedan var det kommissionen som mer eller mindre ensidigt utfärdade direktiven.

Sedan Amsterdamfördraget trätt i kraft i alla delar i maj 1999 är reglerna i det sociala avtalet numera införda i fördragstexten under kapitel 1 som omfattar de sociala bestämmelserna.

Direktivet

Ramavtalet ingår som en del av direktivet. Avtalet består i sak av två delar, dels principen om icke diskriminering dels frågan om möjlighet att arbeta deltid.

Ett direktiv är bindande för varje medlemsstat som det riktar sig till, men det överlåter åt nationella myndigheter att bestämma form och tillvägagångssätt för att genomföra det.

I inledningen till ramavtalet konstateras att det är parterna som bäst kan hitta lösningar som motsvarar arbetsgivarnas och arbetstagarnas krav. Parterna bör därför tilldelas en särskild roll såväl då det gäller att genomföra som att tillämpa avtalet.

Enligt artikel 2 i **direktivet** ska det vara genomfört i medlemsstaterna inom två år, dvs senast den 20 januari 2000. Om genomförandet ska ske genom kollektivavtal eller om det är nödvändigt med hänsyn till särskilda svårigheter gäller i stället en frist om ytterligare ett år, dvs. tre år för att genomföra direktivet.

I detta cirkulär bifogar vi deltidsdirektivet där ramavtalet ingår som en bilaga. Det följer också en relativt ingående kommentar av de två delarna. I slutet av kommentaren berör vi de svenska reglerna och bestämmelserna i AB, kollektivavtalet på den kommunala sektorn.

Deltidsdirektivets innehåll.

Själva direktivet består av en inledning med 26 s.k. beaktandemeningar och fyra artiklar, Ramavtalet är en bilaga till direktivet. Detta består först av en inledning, en sorts bakgrund som redogör för hur man kommit fram till direktivet.

I beaktandemeningarna (3 och 5) finns angivet ett syfte. Det finns vidare angivet i beaktandemeningarna (6 och 8) hur kommissionen samrått med arbetsmarknadens parter och hur de den 6 juni 1997 ingått ett ramavtal. Beaktandemening (14) anger att ett ramavtal kan genomföras genom att ett rådsdirektiv antas. En central punkt är beaktandemening (25) där arbetsmarknadens parter gemensamt kan begära att medlemsstaterna överlåter åt dem att genomföra direktivet. En förutsättning är att medlemsstaten vidtar nödvändiga åtgärder för att garantera det resultat som åläggs genom direktivet.

Direktivets fyra artiklar anger dels syftet med direktivet. Det är att genomföra ramavtalet (artikel 1) dels en bestämmelse om tid för genomförandet anges (artikel 2) dels en bestämmelse om hur det ska träda ikraft (artikel 3). För direktivet finns även en mottagare, nämligen medlemsstaterna (artikel 4).

Ramavtalet

Ramavtalet består av en inledning och ett avsnitt med allmänna överväganden. Själva avtalstexten återfinns i sex klausuler.

Det konstateras i inledningen bl.a. att ramavtalet utgör ett bidrag till den europeiska sysselsättningspolitiken.

Gällande regler i Sverige.

Det finns i svensk lagstiftning endast någon enstaka bestämmelse som särskilt reglerar villkoren för de deltidsanställda.

I lagen om anställningsskydd (LAS) (1982:80) finns fr.o.m. den 1 januari 1997 en regel om företrädesrätt i vissa fall för en deltidsanställd arbetstagare till en anställning med högre sysselsättning (25a §, SFS 1996: 1424).

Kollektivavtalen på den svenska arbetsmarknaden innehåller i stort sett samma regler för hel- och deltidsanställda. Kollektivavtalen träffas i princip utifrån förutsättningarna för heltidsanställda även om det ibland görs särskilda regler för deltidsanställda. Löner och andra förmåner utgår i proportion till deltidsanställningens omfattning. I AB 98 § 4 regleras bl.a. att en arbetsgivare vid behov av nyanställning ska pröva om arbetstagare som finns på arbetsstället och anmält intresse för högre sysselsättningsgrad kan erhålla den.

Näringsdepartementet har kallat arbetsmarknadens parter, däribland Kommunförbundet för att höra sig för om de nuvarande kollektivavtalen omfattar de krav som ställs i deltidsdirektivet. Departementet önskar även svar på frågan om arbetsmarknadens parter önskar implementera (införa) direktivet i kollektivavtal eller det ska ske lagstiftningsvägen.

Förhandlingssektionen återkommer i frågan.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Kristina Ossmer

Bilaga

Rådets direktiv 97/81/EG